

Minister Finansów

Warszawa, 18 kwietnia 2024 roku

Sprawa: zapytanie w sprawie obniżenia cen paliw
Znak sprawy: DAG.054.7.2024
Kontakt: Kancelaria MF
tel.: +48 22 694 55 55
e-mail: kancelaria@mf.gov.pl

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

poniżej przedstawiam odpowiedź na zapytanie poselskie z 28 marca 2024 r. nr 451, Pana Pawła Jabłońskiego Posła na Sejm RP w sprawie obniżenia cen paliw. Odpowiedź na zapytanie została opracowana wspólnie z Ministrem Aktywów Państwowych i Ministrem Klimatu i Środowiska.

Ceny detaliczne paliw należą do kategorii cen umownych, tj. ustalanych przez producentów w oparciu o mechanizmy rynkowe. Oznacza to, że rząd nie ma bezpośredniego wpływu na kształtowanie ich poziomu. Na cenę detaliczną paliw wpływają: koszty surowców, koszty produkcji, marże nakładane przez producentów oraz podmioty dokonujące obrotu tymi paliwami, kurs złotego w stosunku do dolara oraz podatek VAT i kwotowy podatek akcyzowy, który nie jest zależny od ceny danego paliwa silnikowego.

Czynnikami determinującymi obecne ceny na rynku paliw są przede wszystkim:

- wciąż niestabilna sytuacja w regionie Bliskiego Wschodu – zakłócenia w łańcuchu dostaw na Morzu Czerwonym, przez które docierały transporty do Polski;
- zakłócenia wywołane konfliktem pomiędzy Rosją i Ukrainą;
- wzrost ceny ropy BRENT - od połowy marca zanotowano wzrost ceny tego gatunku ropy z 82 USD do 91 USD za baryłkę;
- przywrócenie nałożonych sankcji USA na wenezuelski przemysł naftowy.

Analiza poziomu cen paliw na polskim rynku jest jednym z elementów prowadzonego przez Ministerstwo Klimatu i Środowiska monitoringu

bezpieczeństwa w zakresie zaopatrzenia rynku paliwowego. Należy podkreślić, że ceny paliw w Polsce tj. średnia cena benzyny silnikowej 6,49 zł/l i oleju napędowego 6,72 zł/l nadal należą do jednych z najniższych w Europie a w marcu 2024 r. ceny benzyny i oleju napędowego na stacjach były niższe średnio o 3% i 4%, w porównaniu z cenami z marca 2023 r.

Dodatkowo na przestrzeni ostatnich dziesięciu lat dostępność ekonomiczna paliw dla gospodarstw domowych znacznie wzrosła. Bowiem w 2013 r. Polak za przeciętne miesięczne wynagrodzenie w gospodarce narodowej mógł kupić ok. 665 litrów benzyny silnikowej lub 664 litrów oleju napędowego natomiast w 2023 r. te wartości wynosiły odpowiednio: 1099 litrów i 1083 litry.

W przypadku podatku VAT, należy wyjaśnić, iż konstrukcja całego systemu podatku od wartości dodanej w krajach członkowskich Unii Europejskiej w całości objęta jest zakresem prawa unijnego, a Polska jako członek Unii Europejskiej zobowiązana jest do przestrzegania porządku prawnego wypracowanego przez wspólnotę. W odniesieniu do podatku od towarów i usług oznacza to przestrzeganie postanowień przede wszystkim dyrektywy Rady z dnia 28 listopada 2006 r. w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej (dalej dyrektywa VAT) oraz orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (TSUE) dotyczącego podatku od wartości dodanej.

Dostosowanie prawa krajowego do regulacji unijnych powoduje, iż Polska, podobnie jak inne państwa członkowskie UE, nie posiada nieograniczonej swobody kreowania własnych rozwiązań w tym przedmiocie. W konsekwencji polskie przepisy dotyczące podatku od towarów i usług powinny być zgodne z unijnymi przepisami prawa dotyczącymi podatku od wartości dodanej. Powyższe dotyczy m.in. zakresu zwolnień od podatku, jak również zakresu zastosowania preferencyjnych stawek podatku VAT. Przepisy dyrektywy VAT nie przewidują możliwości wprowadzenia stawek preferencyjnych VAT na dostawę paliw. Tym samym na gruncie prawa unijnego brak jest możliwości objęcia dostawy paliw stawkami obniżonymi.

Należy podkreślić, że tymczasowo w drodze wyjątku, w okresie od 1 lutego 2022 r. do 31 grudnia 2022 r. została wprowadzona stawka preferencyjna VAT w wysokości 8% na określone paliwa silnikowe, lecz przyczyną przyjęcia takiego rozwiązania była bezprecedensowa napaść zbrojna Rosji na Ukrainę i wywołany tym kryzys energetyczny, skutkujący wzrostem cen surowców energetycznych, w tym również paliw.

Poprzedni rząd zdecydował o rezygnacji z obniżonych stawek VAT na paliwo od 1 stycznia 2023 r.

Natomiast z przedstawionych przez Ministra Aktywów Państwowych informacji wynika, że ORLEN S.A. niezmiennie dąży do tego, aby zapewnić swoim klientom atrakcyjne ceny paliw, a w kształtowaniu swojej polityki cenowej, bierze także pod uwagę obiektywne i niezależne od spółki czynniki rynkowe, zarówno te działające w skali globalnej, jak i w ramach poszczególnych rynków lokalnych. Niewskazane są działania polegające na stosowaniu marż wynikających z czynników pozabiznesowych. Minister Aktywów Państwowych podkreślił, że zgodnie z art. 368 KSH prowadzenie spraw spółki, w tym polityki cenowej, należy do kompetencji zarządu (ORLEN S.A.), a zgodnie z art. 3751 KSH walne zgromadzenie

i rada nadzorcza nie mogą wydawać zarządowi wiążących poleceń dotyczących prowadzenia spraw spółki.

Minister Aktywów Państwowych wskazał również, że wykonując prawa z akcji należących do Skarbu Państwa w spółce ORLEN S.A. realizuje wyłącznie uprawnienia wynikające z praw korporacyjnych, które są ściśle określone w przepisach prawa, w szczególności w ustawie z dnia 15 września 2000 r. - Kodeks spółek handlowych (dalej: KSH) oraz Statucie Spółki.

Minister Aktywów Państwowych podkreślił, że działając jako akcjonariusz Skarbu Państwa nie ma uprawnień do ingerowania w prowadzenie spraw Spółki, także w zakresie kształtowania cen paliw.

Z wyrazami szacunku

Z upoważnienia Ministra Finansów

Jarosław Neneman
Podsekretarz Stanu